

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie ze skargi M.J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
VII AGa 773/22,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 19 listopada 2025 r.,

w przedmiocie zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Najwyższego
z 15 września 2025 r. sygn. I NSP 458/24,

- 1. umarza postępowanie wywołane wnioskiem skarżącego
o zwolnienie od kosztów sądowych;**
- 2. odrzuca zażalenie.**

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na 1 października 2025 r. M.J., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2025 r., sygn. I NSP 458/24, w sprawie ze skargi M.J. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. VII AGa 773/22. Ponadto w piśmie skarżący domagał się wyłączenia sędziów od rozpoznania niniejszej sprawy, jak również zwolnienia od kosztów sądowych.

Również we wniosku datowanym na 11 listopada 2025 r. pełnomocnik skarżącego domagał się wyłączenia SSN X.Y. w związku z wyrokiem TSUE z 21 grudnia 2023 r. w sprawie C-718/21, w którym uznano, że osoba powołana z udziałem nielegalnie powołanej KRS nie jest bezstronnym i niezawisłym sądem legalnie ustanowionym ustawą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zawarty w zażaleniu wniosek o wyłączenie sędziów był niedopuszczalny, albowiem w chwili wniesienia dotyczył sędziów niebędących członkami składu orzekającego. Wniosek taki, stosownie do art. 53¹ § 1 pkt 3 i § 2 k.p.c., pozostawia się w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności. Również Sąd Najwyższy przed wprowadzeniem do porządku prawnego art. 53¹ k.p.c. w swoim orzecznictwie wskazywał, że wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest niedopuszczalny i podlega odrzuceniu bez składania przez sędziego oświadczenia, o jakim mowa w art. 52 § 2 k.p.c., przy czym sędzia objęty takim wnioskiem o wyłączenie, może zasiadać w składzie sądu rozpoznającego ten wniosek (uchwała Sądu Najwyższego z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19).

Także wniosek datowany na 11 listopada 2025 r. podlegał powyższemu, jednakże na podstawie art. 53¹ § 1 pkt 2 i § 2 k.p.c. *per analogiam*, albowiem dotyczył okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego, podniesionych w uprzednio złożonym wniosku.

Kolejną podstawą dokonanego załatwienia wniosku była uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2024 r., III CZP 44/23. Wskazano w niej, że wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy oparty wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego nie wywołuje skutków prawnych; w takiej sytuacji stosuje się *per analogiam* art. 53¹ § 2 i 3 k.p.c. Choć skarżący powoływał się na orzeczenia TSUE, to jego argumentacja sprowadzała się do kwestionowania prawidłowości powołania sędziego sprawozdawcy. Dodać też należy, że Sądowi Najwyższemu znane jest przytoczone w uzasadnieniu wniosku orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jednakże pozostaje ono bez wpływu

na ocenę zasadności wniosku. Orzeczenia te nie wiążą Sądu Najwyższego w rozstrzyganej sprawie. Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydane na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wiąże tylko w sprawie, w której sąd zwrócił się do Trybunału z wnioskiem o rozpatrzenie pytania prejudycjalnego. Z kolei nakazy określonego zachowania w orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka adresowane są do Państwa.

Podkreślić należy, że Naczelny Sąd Administracyjny wielokrotnie wskazywał, że sędzia, powołany na skutek wniosku obecnej (i poprzedniej) Krajowej Rady Sądownictwa, jest sędzią w rozumieniu prawa polskiego i europejskiego, zaś sąd z jego udziałem jest sądem w rozumieniu przepisów unijnych. Naczelny Sąd Administracyjny przyjmuje jednocześnie, że tylko wykazanie konkretnych przesłanek mogących świadczyć o braku niezależności lub bezstronności sędziego może prowadzić do innego wniosku, natomiast sama okoliczność powołania na urząd na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw „pozostaje bez znaczenia” (zob. np. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego: z 30 sierpnia 2022 r., III FZ 311/22; z 24 lutego 2022 r., III FZ 833/21; z 15 marca 2022 r., III FZ 6/22; z 30 marca 2022 r., III FZ 95/22). Ponadto w wyroku z 20 kwietnia 2023 r., II OSK 2539/22, Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że sędzia powołany w powyższej procedurze przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej „jest sędzią Rzeczypospolitej Polskiej i sędzią europejskim w rozumieniu art. 2 i art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1-3 TUE w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych (Dz.Urz.UE.C 303 z 14 grudnia 2007 r., s. 1), a także art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.), także wówczas, gdy procedura poprzedzająca jego powołanie mogła być dotknięta wadami”.

2. Jak stanowi art. 126² § 2 k.p.c., nie żąda się opłaty od pisma, jeżeli już z jego treści wynika, że podlega ono odrzuceniu. Wobec tego, że zażalenie skarżącego podlegało odrzuceniu (o czym dalej w treści uzasadnienia),

postępowanie wywołanie zawartym w zażaleniu wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych należało umorzyć (pkt 1 postanowienia), gdyż wydanie orzeczenia w przedmiocie wniosku stało się zbędne. Podstawę takiego rozstrzygnięcia stanowi art. 355 k.p.c., zgodnie z którym sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

3. Przechodząc do *meritum* rozstrzygnięcia, podkreślić należy, że orzeczenia Sądu Najwyższego nie podlegają zaskarżeniu, są ostateczne i nie przysługują na nie żadne środki zaskarżenia.

Wyjątek od powyższej zasady musiałby zostać wyraźnie wskazany w ustawie. Zarówno w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn.: Dz.U. 2024, poz. 622), ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz.U. 2023, poz. 1550 z późn. zm.), jak i w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023, poz. 1725), brak jest przepisu, który dopuszczałby zaskarżenie postanowienia Sądu Najwyższego.

Wskazać ponadto należy, że Trybunał Konstytucyjny (np. w wyroku z 13 października 2015 r. w sprawie SK 63/12), zwracał uwagę na niezaskarżalność orzeczeń Sądu Najwyższego uzasadnioną jego konstytucyjną rolą Najwyższego oraz modelem funkcjonowania Sądu Najwyższego w systemie organów władzy sądowniczej.

Ostatecznie zauważyć należy, że katalog orzeczeń zaskarżalnych zażaleniem do Sądu Najwyższego jest ściśle limitowany (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2017 r., I PZ 2/17). Zgodnie z art. 394¹ § 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Stosownie do § 1¹ przytoczonego przepisu, zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylecia przez sąd drugiej

instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Z kolei, jak stanowi art. 394¹ § 3 k.p.c., do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio art. 394 § 2 i 3, art. 395, art. 397 § 1 i 1¹, art. 398⁶ § 3, art. 398¹⁴, art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze, art. 398¹⁶, art. 398¹⁷ i art. 398²¹ k.p.c.

Zaskarżone w niniejszym postępowaniu postanowienie nie należy do żadnej z kategorii spraw wymienionych w art. 394¹ § 1 i 1¹ k.p.c., wobec czego nie przysługuje na nie zażalenie do Sądu Najwyższego, dlatego też zażalenie skarżącego podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 397 § 1¹ k.p.c., postanowił jak w pkt 2 sentencji.

[P.Sz.]

[a.ł]